

УДК 338.054.23:334.02

Лук'яненко Н.Е.

старш.викл. НУ «Запорізька політехніка»

**ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ПІСЛЯ
ВІЙНИ**

Зараз йде повномасштабна війна, економіка України перебуває у стані безпрецедентної кризи. Показниками цього є значний занепад реального ВВП, динамічний ріст інфляції, великий рівень безробіття, сповільнення активності бізнеса тощо.

В умовах динамічних глобалізаційних процесів, наша країна втрачає ресурси, потужності, інфраструктуру, людський капітал, фінанси, а також рівень конкурентоспроможності.

При цьому, таке явище, як війна, створило і певні можливості для України, зокрема в контексті переорієнтації на нові ринки, пошуку більш надійних союзників та торговельних партнерів на теренах глобального економічного простору, а також зниження залежності від країни-агресора. Війна - це вікно можливостей для формування нової високопродуктивної і високотехнологічної «розумної» і «зеленої» економіки. Вектор відновлення і розвитку економіки України тепер має шанс бути побудований на основі нової індустріалізації, зокрема нарощування виробництва доданої вартості, подолання деіндустріалізації і відновлення промисловості в сучасних рамках використання цифрових технологій.

Безпрецедентність обставин, глобальність кризи та руйнівний характер подій вимагають завчасної розробки стратегії реформування, необхідної задля збереження України як потенційно потужної, економічно активної та перспективної держави.

На нашу думку, необхідно буде провести такі реформи:

1.Перебудова структури економіки: доцільним на етапі післявоєнного відновлення є прискорення розвитку переробної промисловості, перехід від торгівлі ресурсами до торгівлі товарами із високою доданою вартістю, стимулювання інноваційноорієнтованого підприємництва.

2.Реформування механізмів регулювання малого та середнього бізнесу: пошук методів спрощення регулювання малого і середнього бізнесу, стимулювання бізнесу через дерегуляцію, зниження податкового навантаження, розширенню доступу до знань, ринків, капіталу та створенню комфортних умов для ведення бізнесу; продовження адаптації сформованих механізмів кредитування бізнесу до реалій української економіки. Стимулювання відновлення бізнес-активності через податкові і фінансові механізми тощо.

3.Реформування ринку праці: запровадження ринкових засад відносин між працівниками та роботодавцями, лібералізація трудового законодавства, перехід до сучасних моделей взаємодії учасників ринку праці, наприклад завдяки розвитку маркетплейсу вакансій «є-Робота», розвиток програм швидкого перенавчання працівників тощо.

4.Реформа управління державною власністю: приватизація всіх державних нестратегічних активів, завершення централізації функції власника та укрупнення державних стратегічних активів шляхом підвищення ефективності управління такими активами.

5.Реформа ринків: зменшення впливу монополій та деолігархізація економіки.

6. Реформа правоохоронних органів: формування дієвих механізмів у сфері розслідування економічних злочинів; підтримка повноцінної діяльності Бюро економічної безпеки, напрацювання та прийняття законопроекту щодо перезапуску конкурсу до Бюро економічної безпеки України із залученням міжнародних експертів та можливості проведення досудового розслідування економічних злочинів виключно одним органом; проектом також повинна бути передбачена заборона участі в конкурсі колишніх правоохоронців, які займалися розслідуванням економічних злочинів до війни [1].

На наш погляд, при проведенні даних реформ можливим буде отримати наступні результати від реформ протягом 2024–2026 рр.: зупинка падіння виробництва товарів та послуг, нарощування обсягів виробництва товарів (передусім переробної промисловості) та послуг, побудова нових інноваційних підприємств, збільшення наукоємності виробництва; відбудова, модернізація повністю або частково зруйнованих виробничих/інфраструктурних потужностей; відновлення розірваних ланцюгів постачання продукції, розширення пропускної спроможності логістики; збереження контролю над інфляційними процесами; прозорість та відкритість процесу здійснення закупівель за кошти донорів у проектах з відновлення; спрощені, більш прозорі механізми регуляторного середовища та, як наслідок, ріст іноземних інвестицій; збереження робочих місць, зростання зайнятості та легалізація трудових відносин на основі розвитку цифрового контролю за роботою ринку праці; виконання всіх економічних передумов щодо відкриття чотирьох свобод для України щодо вільного руху товарів, послуг, капіталів, вільного переміщення робочої сили та підписання договору про приєднання України до ЄС.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Хмарська І.А. Особливості післявоєнного відновлення економіки України. Економіка та суспільство. 2022. №42. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-31>